

Υποστήριξη Αδελφών Παιδιών με ΔΑΦ: Μια ομαδική Ψυχοεκπαιδευτική Προσέγγιση

Βιτανίδη Αυγή a.vitanidi@gmail.com

Επισκόπηση

- Αδέλφια παιδιών με ΔΑΦ
- Ομάδες ψυχοεκπαίδευσης & υποστήριξης
- Δομή ομάδων αδερφών
- Αποτίμηση
- Συμπεράσματα & Διερευνητικά ερωτήματα

Εισαγωγή

Αδέλφια:

- ❑ κοινωνικό στίγμα
- ❑ αντιφατικά συναισθήματα
- ❑ περιορισμένο αίσθημα του 'ανήκειν'

Gregory, Hastings & Kovshoff, 2020
Smith & Perry, 2005
Rivers & Stoneman, 2003

Ανεπαρκής υποστήριξη & ενημέρωση

Επιδράσεις Συναισθήματα - Εμπειρίες

- ★ εμφανίζουν πολύ καλή προσαρμογή
- ★ αναπτύσσουν ενσυναίσθηση empathy
- ★ επαγγέλματα βοηθητικά και αλτρουιστικά
- ★ βαθιά συναισθηματική νοημοσύνη
- ★ απεμπλέκονται από προκαταλήψεις

Νότας, 2006

Λύπη Ζήλια

Αναστάτωση

Μπέρδεμα

Εγκλωβισμένο στην
υποχρεωτική αγάπη

Θυμό

Ντροπή

Ενοχή

Ομάδες Ψυχοεκπαίδευσης & Υποστήριξης

CYGNET: ομάδα υποστήριξης γονέων και φροντιστών:

- ☐ καλύτερη κατανόηση
- ☐ τι παρακινεί τη συμπεριφορά του παιδιού τους
- ☐ στρατηγικές για να δουλέψουν με τα παιδιά
- ☐ να γνωριστούν οι συμμετέχοντες μεταξύ τους.

Το πρόγραμμα Cygnet

Αυτισμός και Διάγνωση

Επικοινωνία

Αισθητηριακά θέματα

Κατανόηση **Συμπεριφοράς**

Διαχείριση Συμπεριφοράς

Αδέλφια

Κλειστές Ομάδες Ψυχοεκπαίδευσης με Σταθερή Δομή

Σταθερές δομή: τόπος, συχνότητα, διάρκεια, αριθμός συμμετεχόντων

Δραστηριότητες οργανωμένες που **εστιάζουν** σε **συγκεκριμένα** θέματα:

- επικοινωνία
- αισθήσεις
- συμπεριφορά
- κοινωνική αναγνώριση

Χρήση Τεχνικών

- Σύμβολο και όνομα ομάδας
- Έναρξη - λήξη
- Κυκλική διάταξη μελών
- Συμβολική αμοιβή
- Θέσπιση κανόνων
- Προσωπικό ημερολόγιο
- Προσωπικός φάκελος

Τα αδέρφια σήμερα

- Η θεραπεία του αδερφού
 - **μονοπωλεί** την οικογένεια
 - **ναρκοθετεί** τις σχέσεις και τα συναισθήματα του νευροτυπικού παιδιού.
- συμπερίληψη / διαμεσολαβητής
- **ψυχοθεραπεία:**
 - έκφρασης,
 - αναγνώρισης,
 - επεξεργασίας,
 - αποδοχής και κατανόησης των σκέψεων, των συναισθημάτων

Σκοπός

Ανάδειξη της επιβεβλημένης ανάγκης για:

υποστήριξη και ενδυνάμωση των
αδελφών

ενίσχυση της ψυχικής
ανθεκτικότητάς τους

Σωστή ενημέρωση και ευαισθητοποίηση

Διασκέδαση Ανακούφιση του αισθήματος απομόνωσης Αναγνώριση συναισθημάτων και κατανόηση των συμπεριφορών Μοντέλα για στρατηγικές Επαυξάνουν την γνώση απλά και κατανοητά,

- αφιερώνοντας ξεχωριστό χρόνο
- συμμετέχουν στις εκπαιδευτικές παρεμβάσεις
- να εκφράσουν ελεύθερα τα συναισθήματά τους

Οι δυσνόητες, απότομες και ενίοτε τρομακτικές συμπεριφορές του αυτισμού γίνονται κατανοητές σε περιβάλλον που προάγει την ασφάλεια και την αποδοχή της διαφορετικότητας.

Μεθοδολογία

Νευροτυπικά αγόρια και κορίτσια, 6-9 ετών με αδελφό/ή με ΔΑΦ. Οι γονείς έχουν λάβει την ψυχοεκπαίδευση Cygnet

12 δομημένες συναντήσεις με δραστηριότητες που εμπνέονται από τη φύση της διαταραχής του αυτισμού και τις πυρηνικές δυσκολίες του φάσματος σκοπό έχουν την κατανόηση των δυσκολιών των ΔΑΦ.

Επενδύονται με δραστηριότητες που αφορούν στην

- επικοινωνία,
- τα αισθητηριακά θέματα,
- την συμπεριφορά, τα συναισθήματα.
- κοινωνική αναγνώριση

Μεθοδολογία

Ερωτηματολόγια:

- **διαβαθμισμένης κλίμακας**
- **κλειστές και ανοιχτές ερωτήσεις**

Ημιδομημένες συνεντεύξεις της δικής μας προσέγγισης:

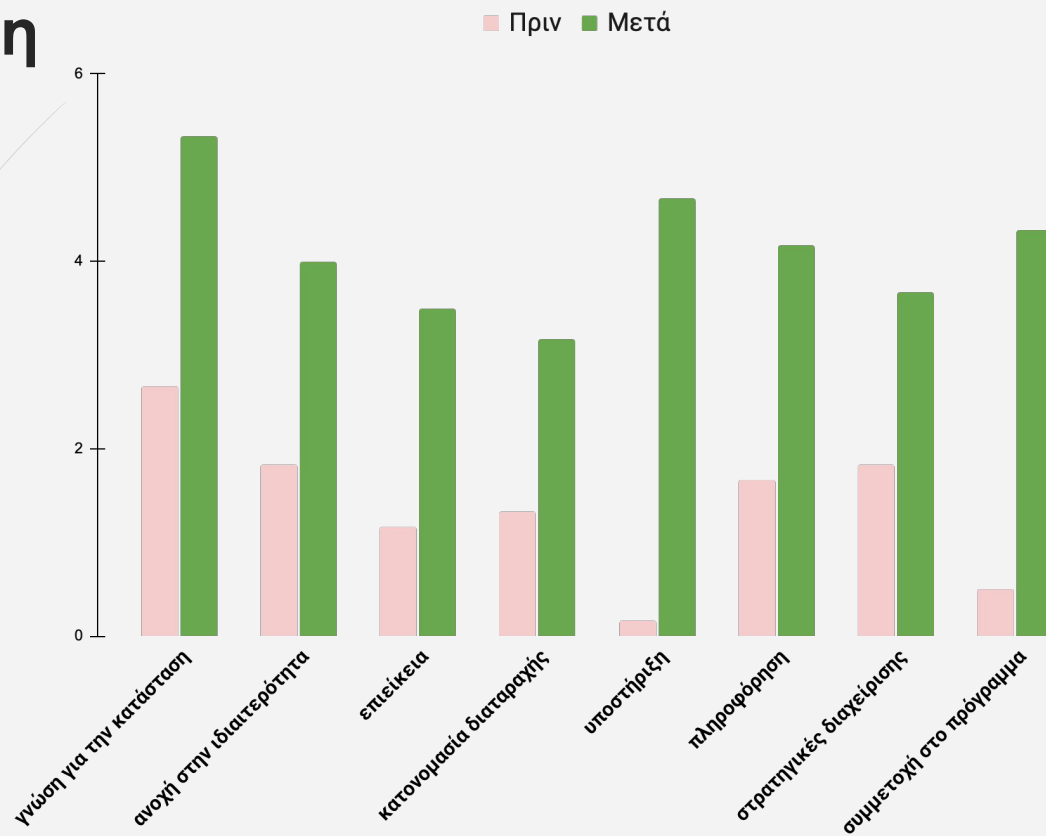
- **πριν** από την έναρξη της εκπαίδευσης,
- **2 μήνες μετά** τη λήξη του προγράμματος.

7 ερωτήσεις:

- γνώση για την κατάσταση
- ανοχή στην ιδιαιτερότητα
- επιείκεια
- κατονομασία διαταραχής
- υποστήριξη
- πληροφόρηση
- στρατηγικές διαχείρισης
- συμμετοχή στο πρόγραμμα

Κλίμακα: 0 Ανεπαρκής, 1 Αδύναμη, 2 Στοιχειώδης, 3 Μέτρια, 4 Καλή, 5 Πολύ καλή, 6 Άριστη

Αποτίμηση

Αποτίμηση

- ανατροφοδότηση των γονέων και
- τα ημερολόγια των μελών

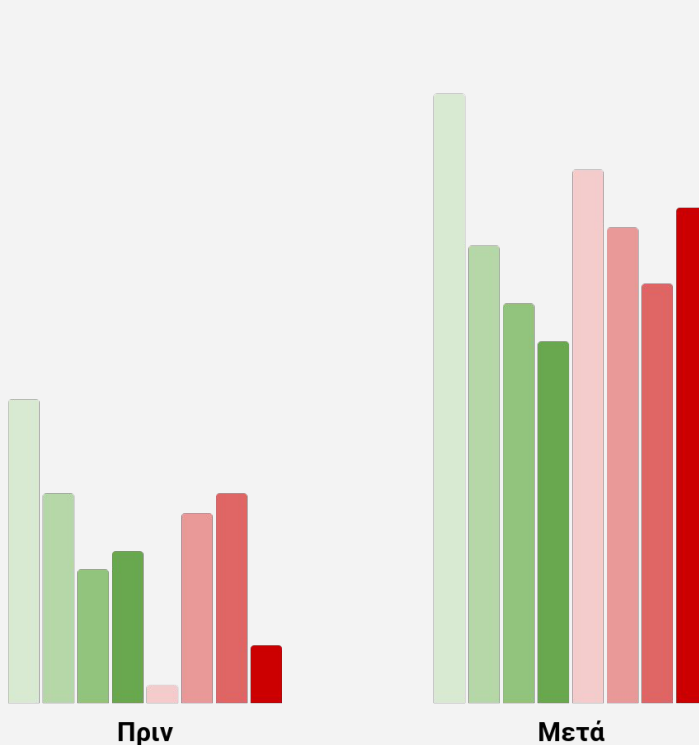
Σχεδιασμός και υλοποίηση
αποτελεσματικών προγραμμάτων
παρέμβασης με σκοπό τη βελτίωση της
ψυχικής ανθεκτικότητας των αδερφών.

Καταγράφονται:

- **αύξηση των θετικών συναισθημάτων**
- μείωση της τάσης για ξεσπάσματα **ζήλιας** και **αρνητικής κριτικής**
- **αύξηση** της ικανότητάς τους να **ονομάζουν** και να **εξηγούν** την διαταραχή
- απόκτηση **θετικών** στρατηγικών
- απόκτηση της **γνώσης** για την **οργάνωση** του συστήματος **εκπαίδευσης** του αδερφού με ΔΑΦ.

Αποτίμηση

6
4
2
0

- γνώση για την κατάσταση
- ανοχή στην ιδιαιτερότητα
- επιείκεια
- κατονομασία διαταραχής
- υποστήριξη
- πληροφόρηση
- στρατηγικές διαχείρισης
- συμμετοχή στο πρόγραμμα

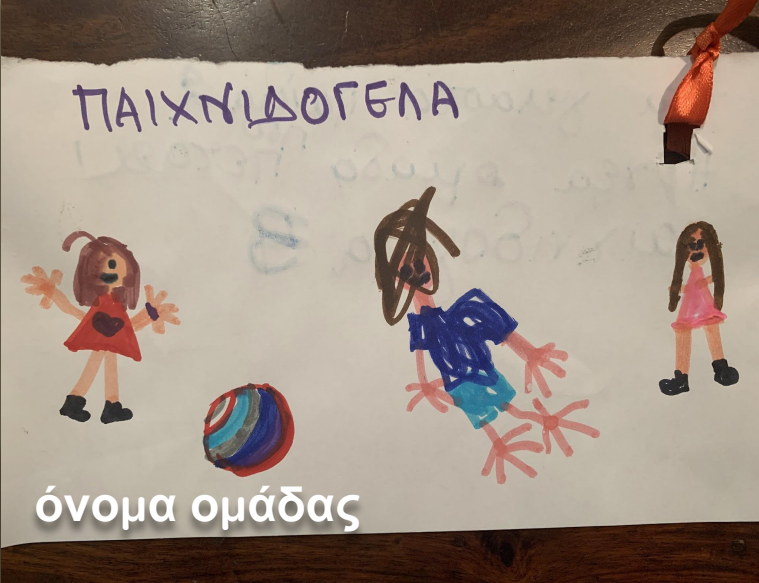
Συμπεράσματα

Οι ομαδικές παρεμβάσεις αδελφών είναι **απαραίτητο** να θεσμοθετούνται στα **θεραπευτικά προγράμματα**, προκειμένου να επιτευχθεί συνολικά η θεραπευτική αλλαγή.

Η συμμετοχή του παιδιου στο πλαίσιο και την εκπαιδευτική παρέμβαση του αδερφού του **προάγει** την **ασφάλεια** και την **αποδοχή** της **διαφορετικότητας**.

Με την **προτυποποίηση** της **δομημένης υποστήριξης** των αδερφών:

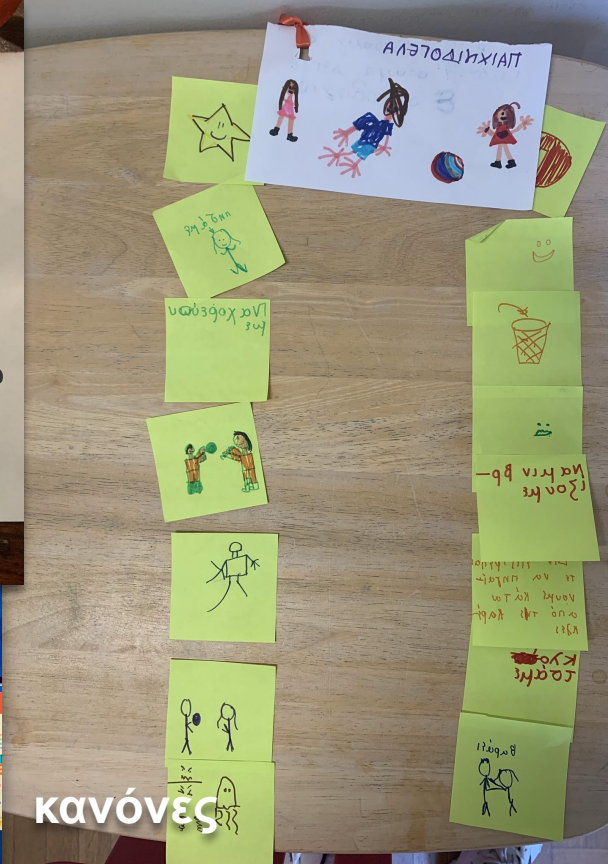
- τίθενται οι βάσεις για την περαιτέρω υιοθέτησή τους
- καταδεικνύεται η θετική επίδραση της παρέμβασης στη συνολική εικόνα του ατόμου με Αυτισμό πέρα από την ατομική του πρόοδο προάγωντας την ολιστική προσέγγιση για τη βελτίωση της λειτουργικότητας και της ευημερίας των ατόμων με Αυτισμό και των οικογενειών τους
- η **θεραπευτική αλλαγή** επιτυγχάνεται πιο **σταθερά** και **συνολικά**

όνομα ομάδας

συμβολική αμοιβή

κανόνες

κουτί
συμβολικής αμοιβής

σύμβολο ομάδας

Δεν Ακούει

Πάντα κλείνει
την τηλεόραση
όταν παρακολουθώ

Με κάνει
ρεζίλι όταν
ουρλιάζει και
οι άλλοι κοιτούν

Ποτέ δε
μολιάζεται

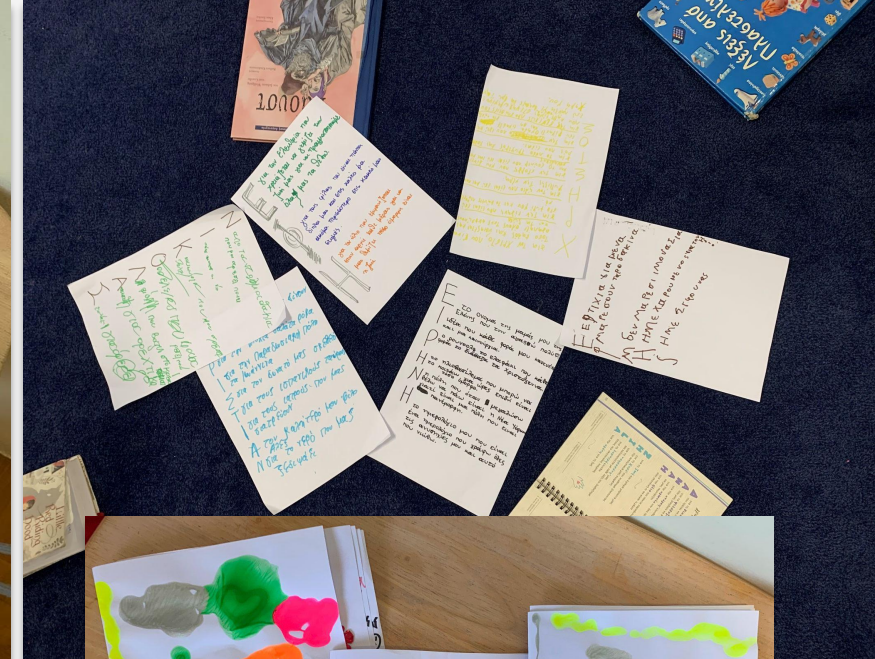
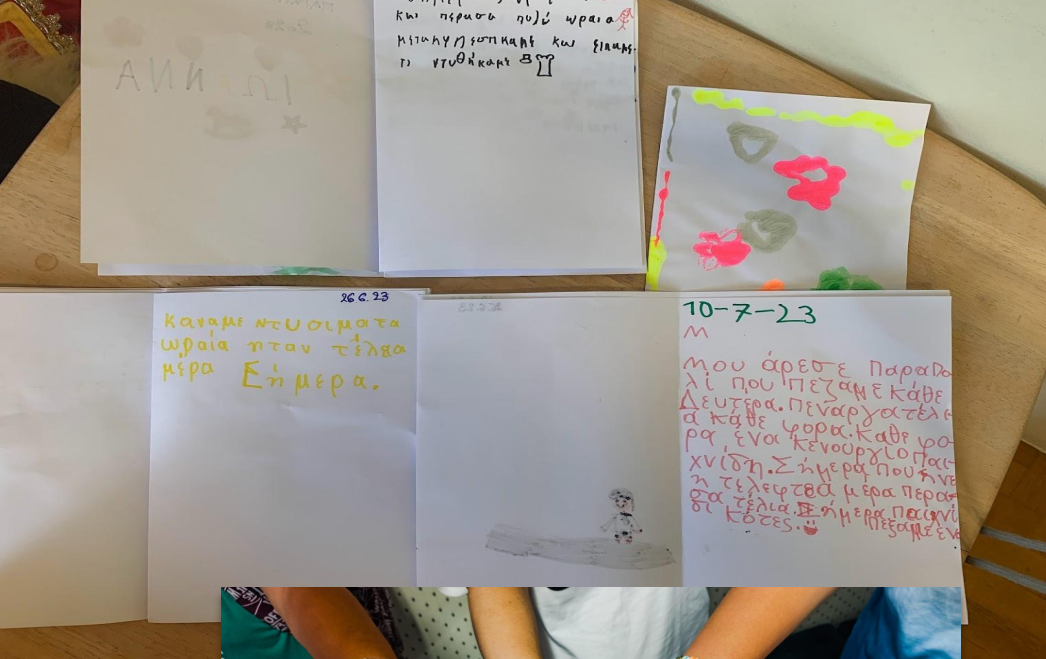
Επειδή έχουμε
τα ίδια
βιβλία, νομίζει
πως είναι δικά του
και δε με αφήνει
να διαβάσω

Πάντα θέλει
τα πράγματα
με το δικό του
τρόπο

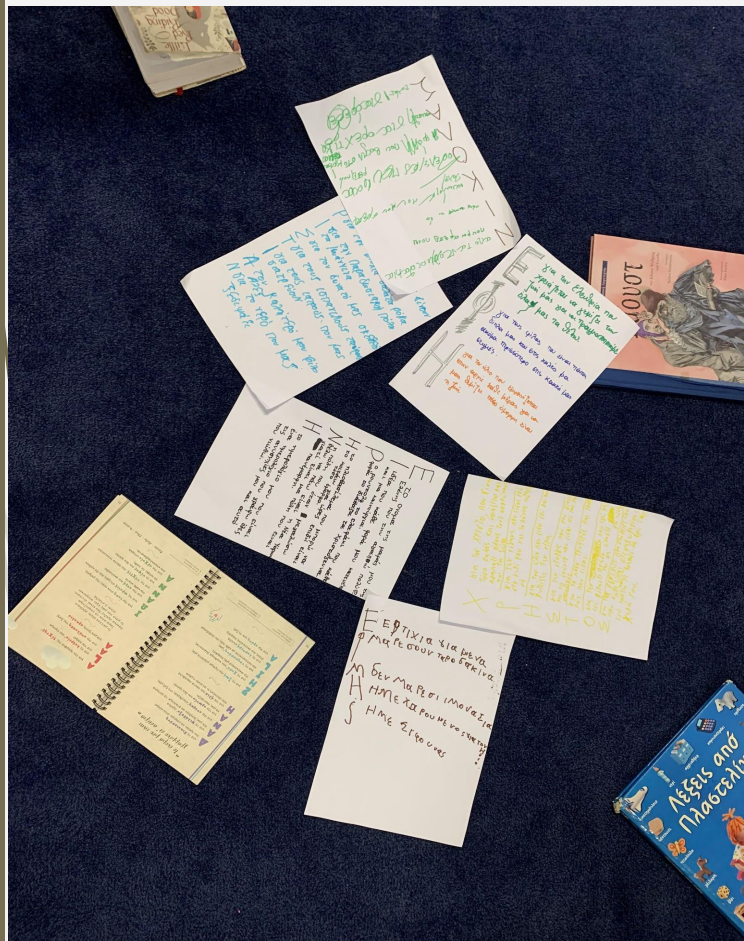
ΚΟΥΤΙ ΠΑΡΑΠΟΝΩΝ

13-15 Οκτωβρίου 2023

8^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Αυτισμού

Συζήτηση - Προσεγγίσεις Πρόληψης

Η στενή **αναπτυξιακή παρακολούθηση των αδελφών** θα ενίσχυε την εννοια της Δευτερογενούς πρόληψης στοχευμένη **σε επιλεγμένη ομάδα κινδύνου**, με σκοπό τον **περιορισμό του επιπολασμού της διαταραχής**

Green et al, 2013 /Steiner et al, 2013

Διερεύνηση

Οι περιορισμοί της μελέτης θέτουν ζητήματα για περαιτέρω έρευνα.

- **Προσαρμογή** του ανταποκρινόμενου δείγματος όσον αφορά στο **φύλο**, την **ηλικία**, το **επίπεδο εκπαίδευσης** και την **έκταση της διαταραχής** του αδερφου στο φάσμα αυτισμού.
- **Ποσοτική** μελέτη αποτελεσμάτων
- **Μεγαλύτερο δείγμα** εξέτασης
- Μελέτη σε μεγαλύτερη **διάρκεια** και **συχνότητα**
- Η μελέτη θα πρέπει να επαναληφθεί σε άλλα **δείγματα** παιδιών **εφήβων** και **νέων** για να **επιβεβαιώσουν** και να **τελειοποιήσουν** τα ευρήματά μας

Το μέλλον..

Η επιστήμη προσδύει αλλά και αμφισβητεί

Υπάρχει η ανάγκη για ρηξικέλευθες λύσεις

Το μέλλον πρέπει να αντιμετωπίζεται με αισιοδοξία
επειδή είναι ευοίωνο

Σας ευχαριστώ πολύ

Βιτανίδη Αυγή
a.vitanidi@gmail.com